

L'Arxiu Miserachs, al MACBA

**La família Miserachs diposita per 25 anys renovables
80.000 imatges fotogràfiques que van de 1954 a 1998**

Barcelona, 21 de febrer de 2011

80.000 imatges fotogràfiques: unes 60.000 en tires de negatius i unes 20.000 en diapositives o transparències, així com 2.500 fulls de contacte, documentació administrativa i alguns quaderns de notes. Un patrimoni que recull 44 anys d'activitat (de 1954 a 1998) i està estructurat en sèries que han donat lloc a alguns dels fotollibres més importants de la història de la fotografia al nostre país: *Barcelona blanc i negre*, *Costa Brava Show* i *Los cachorros*, a més de nombrosos reportatges de viatges. Amb l'objectiu de conservar, catalogar i investigar una quantitat de material tan ingent, la família Miserachs va dipositar el passat 3 de febrer al Museu d'Art Contemporani de Barcelona (MACBA) l'arxiu personal de Xavier Miserachs (Barcelona, 1937-1998), que és sens dubte un dels grans mestres de la fotografia espanyola. Tot això es complementa amb els fulls de contacte originals de *Barcelona blanc i negre*, que el fotògraf va regalar a la historiadora Maria Dolors Tapias el 1991 en agraïment a la seva col·laboració en l'ordenació dels negatius de l'arxiu i que ella ha volgut dipositar també al Museu a fi que s'integrin en la resta de materials. El dipòsit de l'Arxiu Miserachs respon a un dels objectius del Centre d'Estudis i Documentació del MACBA: conservar el patrimoni artístic del període dels anys cinquanta i seixanta del segle XX, una època en què van sorgir diversos focus de l'avantguarda fotogràfica a Catalunya i Espanya. El primer pas en aquesta tasca fou la integració en els seus fons dels documents personals del crític de fotografia Josep Maria Casademont (Barcelona, 1928-1994), que va ser precisament l'animador més destacat de l'escena fotogràfica barcelonina de l'època. Casademont va encunyar el concepte de «nova avantguarda» en la fotografia espanyola i va dirigir la Sala Aixelà, que el 1959 va dedicar una assenyalada exposició a Xavier Miserachs, Ricard Terré i Ramón Masats.

Les consultes a l'Arxiu Miserachs es poden efectuar en el Centre d'Estudis i Documentació del MACBA (plaça dels Àngels, 8), prèvia sol·licitud (telèfon: 93 481 33 66, adreça electrònica: arxiu@macba.cat). Es pot consultar una selecció de les imatges que formen l'arxiu en el següent perfil de Flickr: www.flickr.com/photos/arxiu-macba/collections/.

El Centre d'Estudis i Documentació del MACBA treballa des de 2007 amb la missió de reunir, conservar, estudiar i difondre documentació vinculada a les pràctiques artístiques contemporànies. Els seus fons s'estructuren entre la biblioteca, que és una prolongació i expansió de l'antiga biblioteca del Museu, i l'arxiu, que reuneix fonamentalment publicacions d'artista, arxius personals i tot tipus de documentació històrica rellevant. Tant la biblioteca com l'arxiu responen als mateixos interessos que la Col·lecció MACBA i abracen el mateix context cronològic: el període comprès entre els anys cinquanta del segle passat i l'actualitat. La vinculació de continuïtat que hi ha entre les col·leccions documentals que acull el Centre d'Estudis i Documentació i la Col·lecció MACBA, així com la sòlida relació que mantenen amb tots els vessants d'activitat del Museu, i en particular amb el Programa d'Estudis Independent (PEI), resulten factors clau per facilitar dos dels objectius del Centre: divulgar el contingut dels fons i afavorir la investigació acadèmica sobre les pràctiques artístiques contemporànies.

Entre les diverses línies de treball de les col·leccions documentals del Centre d'Estudis i Documentació del MACBA, l'evolució de la fotografia al llarg de la segona meitat del segle XX ocupa un lloc rellevant. En aquest àmbit, sense deixar de banda altres períodes posteriors, el Museu s'ha proposat iniciar la seva tasca concentrant-se a documentar el període dels anys cinquanta i seixanta del segle XX, una època en què van sorgir diversos focus de l'avantguarda fotogràfica a Catalunya i Espanya i una nova generació de fotògrafs va desenvolupar un intens debat entorn del neorealisme que donaria peu a la reconstrucció del gènere documental nascut en la preguerra.

L'Arxiu Casademont com a precedent del dipòsit Miserachs

En l'àrea de la biblioteca, aquesta època s'ha anat il·lustrant amb la incorporació als fons de revistes com *Imagen y Sonido*, *AFAL* i *Arte Fotográfico*, i amb l'adquisició de diverses col·leccions de llibres de fotografia amb treballs dels principals protagonistes d'aquesta generació, com ara «Palabra e Imagen» (Lumen) i «Fotoscop» (La Polígrafa), entre altres. En l'àrea de l'arxiu, el primer pas es va fer el 2010 mitjançant la donació al Centre d'Estudis i Documentació dels documents personals del crític de fotografia Josep Maria Casademont (Barcelona, 1928-1994), que va ser el teòric i animador més important de l'escena fotogràfica barcelonina durant els anys seixanta i setanta del segle passat.

La integració de l'Arxiu Miserachs en els fons del MACBA, gràcies a l'acord de dipòsit assolit amb les seves hereves, és un avenç d'enorme importància. Miserachs va ser una figura central en l'escena fotogràfica barcelonina dels anys cinquanta i seixanta del segle XX. Al costat d'Oriol Maspons, va formar part del nucli de l'avantguarda fotogràfica que es va aglutinar entorn de la revista d'Almeria *AFAL* i va tenir un paper clau en la reformulació de la professió fotogràfica que es va produir al llarg de la dècada de 1960 i que culminaria amb el període neorealista espanyol. El seu llibre *Barcelona blanc i negre* (Aymà, 1964) constitueix una de les obres mestres indiscutibles de la fotografia espanyola i és el llibre fotogràfic més important de la seva època. Després de la seva publicació, el 1964, el crític d'art Alexandre Cirici va diagnosticar que «Miserachs ha fet una tasca que comptarà molt en l'autoconsciència de Barcelona», alhora que el situava, al costat de Maspons, al centre de la fotografia catalana de la seva època, i a tots dos com els cultivadors més depurats i destacats de la fotografia neorealista de l'escena nacional.

L'acord de dipòsit de l'Arxiu Miserachs al MACBA

Les negociacions amb la família Miserachs, que ha col·laborat de manera extremament positiva i enriquidora per assolir l'acord, es van iniciar a final del 2009, quan el MACBA va contactar amb les seves hereves per manifestar el seu interès pel conjunt documental, i van culminar el passat 3 de febrer amb el trasllat de l'arxiu al Museu. En aquests moments es duen a terme treballs de restauració, neteja i desinfecció, i després es procedirà a la catalogació dels fulls de contacte, les tires de negatius, les diapositives, les transparències i les altres unitats documentals segons les sèries, així com a l'ordenació de la documentació administrativa.

L'acord comprèn, a grans trets, les condicions següents:

- La família Miserachs diposita el fons al Centre d'Estudis i Documentació del MACBA durant un període renovable de 25 anys. En virtut de l'acord, el Museu és responsable de la custòdia, la catalogació i la conservació de l'arxiu. Així mateix, el MACBA té intenció d'integrar a la seva col·lecció d'art un determinat nombre de fotografies *vintage* que són propietat de la família Miserachs; aquesta adquisició és actualment en procés de negociació.
- Queden exclosos del dipòsit els positius d'època (fotografies *vintage*) i les proves de revelatge realitzades per Miserachs, així com la gestió i la comercialització de noves còpies fotogràfiques a partir dels negatius originals de l'arxiu, que continuaran sent potestat exclusiva de la família Miserachs.
- A fi de promoure la investigació acadèmica, el MACBA inclourà els continguts de l'arxiu com a objecte d'estudi en una de les futures edicions del Programa d'Estudis Independent (PEI) gestionat des del Museu i organitzarà una exposició dedicada a l'obra de Miserachs vinculada als resultats de la investigació esmentada.
- El MACBA es compromet a digitalitzar i divulgar progressivament les imatges que formen l'arxiu, per a la qual cosa s'utilitzarà el següent perfil de la plataforma Flickr: www.flickr.com/photos/arxiu-macba/collections/.
- El MACBA es compromet també a efectuar les gestions dirigides a facilitar la reproducció d'imatges en qualsevol suport.
- La família Miserachs autoritza el MACBA a divulgar sota llicència Creative Commons deu fotografies de Xavier Miserachs, que estaran disponibles per ser copiades, distribuïdes i comunicades públicament per tercers sense l'obligació del pagament de drets, sempre que es compleixin tres condicions: s'ha de reconèixer l'autoria de les imatges en qualsevol ús que se'ls doni, les imatges no es poden utilitzar amb finalitats comercials i no se'n pot generar cap tipus d'obra derivada.

Servei de Premsa MACBA

Telèfons: (00 34) 93 481 33 56 i 93 481 47 17

Adreça electrònica: press@macba.cat